

p-yatnadtsyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/272-pidpriemnitska-diyalnist-u-budivnitstvi

3. Кіреєва О.Б. Соціальне підприємництво як інструмент державної соціальної політики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik%20/2011-02\(6\)/11kobdsp.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik%20/2011-02(6)/11kobdsp.pdf)

4. Орловська Ю.В. Стратегія підприємництва в будівництві: зміна пріоритетів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/9653/1/17.pdf>

5. Сутність відповідальності та етики в менеджменті. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sdamzavas.net/2-53600.html>

УДК:620.9:005

АДМІНІСТРАТИВНО-ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ГРОМАДАХ

Кулик Т. П.

Івано-Франківський національний технічний

Університет нафти і газу

e-mail: kulyktetiana@gmail.com

тел. 050-690-06-20

Споживання енергії, облік витрат на енергоносії, запровадження заходів із забезпечення енергетичної ефективності та використання потенціалу енергозбереження є дуже важливими проблемами, з якими доводиться працювати територіальним громадам.

Територіальні громади належать до великих споживачів енергії і при цьому виконують різноманітні функції у сфері енергетики. Вони є не лише великими споживачами енергії (наприклад, якщо йдеться про постачання енергії у громадські будівлі), але й планують заходи з будівництва та реконструкції будівель, і є при цьому важливими громадськими рольовими моделями для компаній та кінцевих споживачів, демонструючи ефективно споживання енергії. Крім того, територіальні громади можуть вживати заходів, котрі впливають на споживання енергії та викиди парникових газів їхнім населенням.

Шляхом розробки та впровадження системи енергетичного менеджменту територіальні громади можуть впливати на енергетичну політику споживання енергії (а отже й витрати на неї) та викиди парникових газів. Енергоменеджмент є організаційним інструментом для територіальних громад, який вимагає нових стратегій, обов'язків, документів і заходів, що мають бути вжиті різними людьми, органами влади та підрозділами.[1]

Енергетична політика є рушійною силою реалізації та вдосконалення системи енергоменеджменту територіальної громади. Ця політика віддзеркалює прагнення тих, хто ухвалює рішення з енергетичних питань, у

такий спосіб, що адміністрація отримує можливість докладати необхідних зусиль невпинно задля забезпечення підвищення енергетичної ефективності, та прагне адаптувати споживання енергії до своїх потреб в енергії. Успішна реалізація енергоменеджменту є неможливою без дотримання енергетичної політики. Політика має стати «партнером» енергоменеджменту й показувати шлях уперед. Енергетична політика визначає бачення шляхів розв'язання проблем, пов'язаних із енергією, та визначає базу для встановлення та перегляду енергетичних цілей та планових показників. На її основі мають бути визначені цілі з урахуванням того, які аспекти є найважливішими для досягнення цих цілей. Відсутність планових показників — це відсутність інформації про те, куди рухатися далі. Саме планові показники конкретизують енергетичну політику. Міська рада має визначити, ухвалити та супроводжувати енергетичну політику територіальної громади, котра визначає прагнення територіальної громади до досягнення поліпшених енергетичних показників. Конкретніше, енергетична політика визначає обсяги та межі системи енергоменеджменту, а також урахує характер, масштаб та наслідки використання енергії. Зазвичай енергетична політика передбачає прагнення до невпинного підвищення енергетичної ефективності й забезпечення доступності інформації та всіх ресурсів, необхідних для досягнення цілей та планових показників.

Для оперативної роботи потрібна енергогрупа, яка опрацьовує енергетичну концепцію, здійснює моніторинг і контроль, та керуватиме реалізацією заходів із забезпечення енергетичної ефективності. Для досягнення поставлених цілей енергогрупа має бути знайома з тими завданнями, які необхідно виконати, щоб досягти зазначені цілі. Для виконання завдань потрібні ресурси та обов'язки, а також конкретні настанови з виконання роботи. Життєво необхідно знати, хто що має зробити за рамкових умов, що склалися, в який термін, і як оцінюватиметься успішність виконання.

Виконання завдань вимагає надання ресурсів територіальною громадою. Належні ресурси, належні фізичні об'єкти та належні люди мають перебувати в належний час у належному місті й працювати за належними розцінками, належним чином забезпечуючи реалізацію належної політики. Обізнаність про необхідні витрати має супроводжуватися дослідженням ресурсів, що наявні «тут і зараз», а також вивченням того, що саме можна зробити для отримання ресурсів. Запропоновані заходи мають відповідати наявним ресурсам.

Документування заходів та енергетичних даних має вестися на регулярних засадах для забезпечення отримання як найкращої інформації про споживання енергії та енергетичні показники з метою оцінки заходів, виявлення суттєвих змін, оцінки вжитих заходів і навчання на основі отриманого досвіду. Якісна документація також сприяє комунікації. Звітність перед міською радою та громадськістю є важливим елементом

енергоменеджменту, який розширює обізнаність, демонструє успішність діяльності та забезпечує схвалення з боку всіх зацікавлених сторін.[2, с. 19]

Для побудови алгоритму функціонування системи муніципального енергетичного менеджменту створюють пакет документів, які регламентують діяльність системи, та вносять доповнення в інші чинні установчі документи. Потрібно гармонійно вписати систему енергетичного менеджменту в наявні управлінські структури.[3, с. 10]

Орієнтовний перелік документів, що регламентують діяльність служб енергоменеджменту міста, може бути такий:

1. Рішення сесії міської (селищної, сільської) ради та накази керівників комунальних підприємств.
2. Положення про службу енергетичного менеджменту.
3. Посадові інструкції енергоменеджерів.
4. Доповнення до посадових інструкцій інших служб та підрозділів, які стосуються енергоспоживання, включаючи перших осіб підприємств та міста.
5. Порядок документування енергоспоживання та документообігу на всіх рівнях управління від рядового об'єкта до міста в цілому.
6. Порядок прийняття управлінських рішень щодо підвищення енергоефективності.
7. Положення про створення та функціонування груп впровадження проектів.
8. Положення про матеріальне заохочення енергоефективності.
9. Положення про внутрішній та зовнішній аудит системи енергетичного менеджменту.

Отже, муніципальний енергетичний менеджмент потребує вирішення певних базових адміністративних та організаційних питань для забезпечення політичної волі та підтримки на довгострокову перспективу. Муніципалітет має забезпечити прийнятні та достатні часові та бюджетні ресурси для сталого запровадження й функціонування МЕМ.[4] Вказані нижче заходи мають бути виконані та задокументовані:

- рішення міської ради про запровадження муніципального енергетичного менеджменту;
- офіційне призначення відповідальної особи (осіб) на посаду енергоменеджера (енергоменеджерів);
- виділено ресурси для організації робочого місця та оплати праці енергоменеджера/ів;
- посадові обов'язки та розподіл робочого часу для енергоменеджера (енергоменеджерів);
- інформація про відповідні управління, з якими необхідно підтримувати співпрацю;
- можливості підвищення кваліфікації, навчання та обміну знаннями для енергоменеджера (енергоменеджерів);

• готовність надати енергоменеджерів (енергоменеджерам) базове технічне обладнання.

Для створення та функціонування системи енергоменеджменту потрібно чимало зобов'язань, рішень, ноу-хау, ресурсів та доброї волі. Тому важливим є адміністративні та організаційні заходи, необхідні для забезпечення повної функціональності енергоменеджменту [5]. Чим кращими є рамкові умови, тим вищими будуть робочі характеристики енергоменеджменту, й тим успішніше виявлятиметься потенціал енергозбереження й тим ефективнішими будуть вжиті заходи з енергозбереження. Для максимально можливого скорочення витрат на енергію слід створити якнайкращі рамкові умови й підтримати зусилля та діяльність на всіх рівнях.

Список використаних джерел:

1. Енергетичний менеджмент в територіальних громадах. URL: [http://www.eeib.org.ua/files/training_documents/Energy_Management_in Municipalities Part I ukr.pdf](http://www.eeib.org.ua/files/training_documents/Energy_Management_in_Municipalities_Part_I_ukr.pdf)
2. Муніципальна енергетична реформа в Україні. Київ, 2017. 129 с.
3. Іншеков Є.М., Нікітін Є.Є., Тарновський М.В., Чернявський А.В. Посібник з муніципального енергетичного менеджменту. Київ: Поліграф плюс, 2014. 238 с.
4. Платформа з енергоефективності. URL: <https://eeplatform.org.ua>
5. Кулик Т. П. Механізми забезпечення сталого енергетичного розвитку самоврядних територіальних одиниць у контексті енергетичної безпеки України [Текст] / Тетяна Павлівна Кулик, Уляна Ярославівна Андрусів // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. – Том 24. – № 1. – С. 45-50.

УДК:332.1:330

КОНЦЕПТУАЛЬНА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА МОДЕЛЬ УРБАНІЗОВАНИХ СИСТЕМ

Лисяк Н. М., Олексюк Г. В

Інститут регіональних досліджень ім.М.І.Долішнього НАН України

Національний університет «Львівська політехніка»

e-mail: natali.bila@gmail.com, h_oleksyk@ukr.net

тел. 067-314-61-30

В умовах динамічних процесів урбанізації, адміністративної реформи в Україні постає низка проблем та задач для покращення урбаністичної політики в державі, зокрема: реформування та розвитку систем громадського